

ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА, ІННОВАЦІЇ ТА СТАЛИЙ РОЗВИТОК

КОЛІСНИК АННА СЕРГІЇВНА

доктор філософії, молодший науковий співробітник НДІ правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України

УДК 347.73:057.36

DOI 10.37772/2518-1718-2025-3(51)-4

РОЗВИТОК ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ ІНІЦІАТИВ ВЕТЕРАНІВ ВІЙНИ: ПРАВОВІ ПИТАННЯ ДЕРЖАВНОГО ФІНАНСУВАННЯ ТА ПОДАТКОВОГО СТИМУЛЮВАННЯ

Стаття присвячена дослідженню актуальних правових питань державної підтримки розвитку підприємницьких ініціатив ветеранів війни. Наукову роботу підготовлено в межах теми фундаментального дослідження «Правове забезпечення професійної адаптації та права на підприємницьку діяльність ветеранів війни» (РК УкрІНТЕІ № 0123U104874). Автором розглянуто сучасний стан правового забезпечення розвитку підприємницьких ініціатив в аспекті державного фінансування та податкового стимулювання. Встановлено, що державне фінансування та підтримка ветеранського бізнесу є перспективним напрямом політики держави, реалізація якого має безпосередній вплив на відновлення національної економіки. Наголошено на важливості побудови ефективної моделі реалізації ветеранського бізнесу за допомогою впровадження дієвих правових механізмів та інструментів податкового стимулювання ветеранського підприємництва. Проаналізовано окремі норми Закону України «Про ветеранське підприємництво» від 31.07.2025 № 4563-IX, який передбачає створення системи економічних і соціальних стимулів для допомоги суб'єктам ветеранського підприємництва у здійсненні підприємницької діяльності. Підкреслено, що для забезпечення ефективної моделі реалізації ветеранського підприємництва наразі актуальним вбачається запровадження додаткових податкових стимулів для ветеранів війни – суб'єктів підприємницької діяльності, що сприятиме активізації відкриття ними власного бізнесу. Зазначено, що в умовах створення нормативного підґрунтя щодо врегулювання питань ветеранського підприємництва необхідно й надалі системно вдосконалювати чинне законодавство та запроваджувати ефективні інструменти податкового стимулювання ветеранського підприємництва, тобто втілювати дієві механізми пільгового оподаткування та кредитування ветеранського бізнесу, що дозволить підвищити рівень економічної активності ветеранів війни.

Ключові слова: ветерани війни, військовий стан, державне фінансування, підприємницькі ініціативи, податкові пільги, податкове стимулювання, правове забезпечення.

Постановка проблеми. Стимулювання господарської діяльності та незалежної професійної діяльності, що здійснюється суб'єктами ветеранського підприємництва набуває підвищеної актуальності, в тому числі з оновленням чинного законодавства та стратегічних напрямів щодо розвитку зазначеної сфери. Державне фінансування та підтримка ветеранського бізнесу стає перспективним напрямом політики держави, реалізація якого має безпосередній вплив на відновлення національної економіки. Розвиток ветеранського бізнесу в Україні має значний потенціал, він сприятиме зростанню економіки

шляхом створення нових галузей виробництва та задоволення потреб, а також забезпечить ветеранам активну участь у цивільному житті [1, с. 44]. Тому наразі вкрай важливо побудувати ефективну модель реалізації ветеранського бізнесу за допомогою впровадження дієвих правових механізмів та інструментів податкового стимулювання ветеранського підприємства.

Аналіз останніх досліджень. Дослідження питань надання державної підтримки ветеранам війни проводилися багатьма вченими. Так, О. Ю. Ілларіоновим були проаналізовані правові засади підтримки

та розвитку ветеранського бізнесу [2]. В. І. Шевердіною було проведено дослідження внутрішньодержавної ветеранської політики щодо захисту основних конституційних прав громадян, що мають статус ветеранів війни [3]. В. П. Кохан вивчала окремі аспекти працевлаштування ветеранів війни та визначила три напрями повернення ветеранів війни до праці внаслідок їх професійної адаптації: традиційне працевлаштування у формі найманої праці згідно із Кодексом законів про працю України; працевлаштування на умовах нестандартної зайнятості та започаткування і розвиток ветеранського підприємництва [4].

У сучасних умовах воєнного стану питання розвитку підприємницьких ініціатив ветеранів війни набувають особливої актуальності та потребують додаткових наукових досліджень.

Мета статті полягає у проведенні правового аналізу та здійсненні наукового дослідження питань державного фінансування та податкового стимулювання розвитку підприємницьких ініціатив ветеранів війни в Україні.

Виклад основного матеріалу. Триваюча війна росії проти України зумовлює наявність багатьох важливих проблем щодо підтримки військовослужбовців та ветеранів війни. Незважаючи на динамічний розвиток законодавства у сфері підтримки ветеранів війни, фінансово-правові механізми стимулювання ветеранського підприємництва потребують постійного вдосконалення та оновлення. Заходи, які сьогодні вживаються для реінтеграції ветеранів в суспільство, є недостатніми, вони мають форму державних соціальних виплат і пільг, які органами державної влади, органами місцевого самоврядування, представниками громадянського суспільства, а також самими ветеранами вважаються застарілими та неефективними [5]. Разом з цим, у сучасних умовах наша держава робить відповідні кроки для того, аби забезпечити ефективні фінансово-правові підходи до регулювання підтримки ветеранів війни, так, бюджетно-правові підходи охоплюють закріплення субвенції з державного бюджету до місцевих бюджетів, одним з напрямків використання якої є здійснення окремих заходів з підтримки осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, водночас розвиток податково-правової підтримки ветеранів має стати одним із пріоритетів державної політики [6, с. 43].

Варто зазначити, що Закон України «Про ветеранське підприємництво» від 31.07.2025 № 4563-IX [7], який набирає чинності 26 лютого 2026 року (тобто через шість місяців з дня його опублікування) передбачає створення системи економічних і соціальних стимулів для допомоги суб'єктам ветеранського підприємництва у здійсненні підприємницької

діяльності, підвищення рівня їхньої конкурентоспроможності, соціальної активності, досягнення фінансової стабільності; стимулювання інвестиційної та інноваційної активності суб'єктів ветеранського підприємництва та першочерговим напрямом державної політики встановлює запровадження механізмів стимулювання ветеранського підприємництва. Проте, незважаючи на законодавчу регламентацію спеціального режиму економічної підтримки ветеранського підприємництва та надання преференційних заходів (що є основою для застосування податкових пільг), цим законом не визначено основні складові механізмів податкового стимулювання ветеранського підприємництва.

Вказаний нормативно-правовий акт також закріплює обов'язок держави щодо підтримки суб'єктів ветеранського підприємництва відповідно до затверджених державних програм підтримки, державних цільових програм, регіональних та місцевих цільових програм, програм розвитку, забезпечених фінансуванням за рахунок державного та/або місцевого бюджетів. Водночас нормами частини другої статті 16 цього закону встановлюється, що обсяг фінансової державної підтримки суб'єктів ветеранського підприємництва загальнодержавними, регіональними та місцевими фондами підтримки підприємництва повинен становити не менше ніж 10 відсотків бюджету програм підтримки підприємництва на поточний рік. На нашу думку, регламентований обсяг державного фінансування (його мінімальний показник) не відповідає сучасним потребам та повинен бути збільшений, що забезпечить розширення можливостей для започаткування і зменшення ризиків для розвитку бізнесу ветеранами війни та сприяє стимулюванню інноваційної діяльності у сфері ветеранського підприємництва.

Також частиною четвертою статті 16 зазначеного закону регламентується основні види фінансової державної підтримки, серед яких: надання фінансової підтримки, грантів, іншого виду фінансування, зокрема на безоплатній та безповоротній основі, для реалізації проєктів суб'єктами ветеранського підприємництва; надання кредитів для започаткування і ведення підприємницької діяльності суб'єктами ветеранського підприємництва; компенсація відсоткових ставок за кредитами, що надаються для реалізації проєктів суб'єктів ветеранського підприємництва; компенсація лізингових, факторингових платежів та платежів за користування гарантіями; надання гарантії за кредитами суб'єктів ветеранського підприємництва; підтримка впровадження енергозберігаючих та екологічно чистих технологій.

Отже, надалі варто порушувати питання пільгового оподаткування та кредитування ветеранського бізнесу: після запровадження правового регулюван-

ня ветеранського підприємництва постають питання його заохочення, визначення фінансових механізмів його стимулювання та підтримки [8, с. 32].

Слід погодитись, що проблема аналізу правового забезпечення зайнятості ветеранів війни сьогодні має наступні об'єктивні фактори актуалізації: по-перше, з причин необхідності отримання повного уявлення про контроль при створенні та реалізації механізму адаптації ветеранів війни до цивільного життя; по-друге, в умовах подолання негативних демографічних наслідків військової агресії та відновлення економіки країни сфера зайнятості перетворюється у середовище трудових ресурсів, де таким категоріям, як ветерани війни, надається можливість підвищення своїх шансів самозайнятості та зайнятості, зокрема, внаслідок підтримки державою розвитку ветеранського підприємництва [9, с. 19].

Заслугує на увагу твердження, що попри всі позитивні моменти та напрацювання у сфері самозайнятості тих, хто повертається з війни, є багато перешкод і бар'єрів, як на центральному рівні, так і на локальному, які варто поділити на загальні та особисті, при цьому до загальних можна віднести: недосконале нормативно-правове поле (наприклад, Національна стратегія зі сприяння розвитку ветеранських бізнес-ініціатив так і не пройшла всі урядові погодження); дорогавартісні кредити на бізнес (отримати кредит в Україні, порівняно із іншими країнами, є значно легше, однак сплачувати відсотки за ним є значно дорожче, ніж у Європі); оподаткування бізнесу (для стимулювання розвитку власної справи ветеранами, варто внести зміни в Податковий кодекс України, податкові пільги та зменшення податкових ставок зможуть заохотити ветеранів відкривати власний бізнес); обмежені комунікація влади і ветеранів та інформаційна політика щодо грантових програм та місцевих програм підтримки бізнесу тощо [10, с. 351, 352].

У зв'язку з вищевказаним доцільно зауважити, що у проекті Стратегії розвитку підприємницьких ініціатив ветеранів війни до 2030 року [11] були наведені ключові проблемні напрями, що негативно впливають на розвиток започаткованих ветеранами війни бізнес-проектів:

- недосконалість нормативно-правових актів, що створюють сприятливі умови для ведення підприємницької діяльності ветеранів війни;
- нестача офіційної статистичної інформації щодо кількості ветеранів війни та прирівняних до них осіб, які є суб'єктами господарської діяльності;
- низька поінформованість та обізнаність ветеранів-підприємців у контексті існуючих програм державної підтримки щодо започаткування та розвитку бізнесу, в тому числі, й на регіональному рівні, а також обмежений доступ до кредитних ресурсів,

зовнішніх джерел фінансування та залучення інвестицій;

- недостатній рівень використання існуючих інструментів підтримки малого та середнього підприємництва з метою забезпечення підвищення конкурентоспроможності підприємницьких ініціатив серед ветеранів війни;

- недостатній рівень інформаційного, консультативного та методичного забезпечення в сфері підприємницької діяльності ветеранів війни та прирівняних до них осіб;

- відсутність активної популяризації на ринку товарів та послуг, вироблених ветеранами-підприємцями.

Підкреслимо, що незважаючи на відсутність законодавчої регламентації податкових стимулів, їх основна мета - це створення сприятливих умов для платників податків, тому саме податкові пільги є дієвим інструментом для заохочення ветеранів до відкриття власного бізнесу.

Необхідно наголосити, що відповідно до п. 25 підрозділу 10 розділу XX Податкового кодексу України [12], самозайняті особи (фізичні особи - підприємці, особи, які провадять незалежну професійну діяльність), які мали або не мали найманих працівників, призвані на військову службу під час мобілізації або залучені до виконання обов'язків щодо мобілізації за посадами, або за контрактом, на весь період їхньої військової служби звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб, звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання податкової звітності з єдиного податку, а також звільняються від обов'язку нарахування, сплати та подання звітності з військового збору у складі податкової звітності з податку на доходи фізичних осіб або єдиного податку.

Водночас фахівці відзначають, що Податковим кодексом України не передбачено жодних пільг для учасників бойових дій щодо сплати єдиного податку та військового збору з доходів, отриманих від підприємницької діяльності – всі платежі необхідно сплачувати в повному обсязі на загальних підставах, аналогічна ситуація існує щодо єдиного соціального внеску, так, Закон України від 08.07.2010 №2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загально-обов'язкове державне соціальне страхування» [13] не містить спеціальних положень щодо звільнення від сплати внеску для ФОПів, які мають статус учасника бойових дій, тобто пільги стосуються фізичної особи, а не підприємницької діяльності, таким чином, статус учасника бойових дій надає певні пільги особі як громадянину, але не впливає на оподаткування підприємницької діяльності [14].

В умовах воєнного стану надзвичайно важливим є впровадження спеціальних умов для бізнесу ветеранів, забезпечення розробки ефективних правових механізмів підтримки ветеранів війни та формування системи забезпечення захисту ветеранів у тому числі з урахуванням провідного міжнародного досвіду, так, за доцільне вбачається посилення фінансово-кредитної та податкової підтримки розвитку ветеранського бізнесу та доповнення законодавчих ініціатив локального рівня щодо ветеранського підприємництва загальнонаціональним законодавством, що забезпечить ефективний розвиток та відновлення національної економіки України [15, с. 31, 32].

Отже, для забезпечення ефективної моделі реалізації ветеранського бізнесу наразі актуальним вбачається удосконалення механізмів державної підтримки та запровадження додаткових податкових стимулів для ветеранів-суб'єктів підприємницької діяльності, що сприятиме активізації відкриття ними власного бізнесу.

Висновки. Проведене наукове дослідження правових питань державного фінансування та податкового стимулювання розвитку підприємницьких ініціатив ветеранів війни надало можливість зробити висновок, що державна підтримка підприємницької

діяльності ветеранів війни повинна бути системною і мати реалізацію на національному, регіональному та місцевому рівнях. Податкове стимулювання ветеранського бізнесу має стати частиною комплексної державної політики з підтримки розвитку ветеранського підприємництва і підвищення його конкурентоспроможності з метою вирішення проблем реінтеграції ветеранів війни в цивільне життя та сприяння сталому розвитку національної економіки України. Проблема податкового навантаження на ветеранів війни, які займаються підприємницькою діяльністю, зумовлює необхідність оновлення податкового законодавства, тому в умовах створення нормативного підґрунтя щодо врегулювання питань ветеранського підприємництва необхідно й надалі системно вдосконалювати чинне законодавство та запроваджувати ефективні інструменти податкового стимулювання ветеранського підприємництва, тобто втілювати дієві механізми пільгового оподаткування та кредитування ветеранського бізнесу, що дозволить підвищити рівень економічної активності ветеранів війни. Додаткових наукових досліджень та правового аналізу потребують питання забезпечення сприятливих умов для розвитку стартапів, заснованих ветеранами війни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Бугера М. В., Омельченко А. І. Особливості становлення ветеранського підприємництва в Україні під час війни. Матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції «Бізнес, інновації, менеджмент: проблеми та перспективи». С. 43–44. URL: <https://confmanagement-proc.kpi.ua/article/view/303600>.
2. Ілларіонов О. Ю. Ветеранський бізнес: правові засади підтримки та розвитку. *Міжнародний науковий журнал «Грааль науки»*. 2022. № 22. С. 89–100. DOI: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.25.11.2022.14>.
3. Шевердіна В. І. Сучасний стан законодавства щодо працевлаштування ветеранів та ветеранок війни в Україні. *Право та інновації*. 2025. № 1 (49). С. 104–110. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2025-1\(49\)-13](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2025-1(49)-13).
4. Кохан В. П. Працевлаштування ветеранів війни за результатами професійної адаптації: правові проблеми і виклики. *Право та інновації*. 2024. № 2 (46). С. 179–185. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2\(46\)-27](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2(46)-27).
5. Стратегія ветеранської політики на період до 2030 року: схв. розпорядженням Кабінету Міністрів України від 29 листопада 2024 р. № 1209-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80#top>.
6. Колісник А. С. До питання про фінансово-правові підходи до регулювання підтримки ветеранів війни. *Право та інновації*. 2024. № 4 (48). С. 39–45. URL: <https://pti.org.ua/index.php/ndipzir/uk/article/view/1213>. DOI: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-4\(48\)-5](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-4(48)-5).
7. Про ветеранське підприємництво: Закон України від 31.07.2025 № 4563-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4563-20#n193>.
8. Правове забезпечення професійної адаптації та права на підприємницьку діяльність ветеранів війни: монографія / за ред. В. П. Кохан, І. О. Мамаєва. Харків: НДІ прав. забезп. інновац. розвитку НАПрН України, 2024. 214 с. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/monografiya_veterani_2024.pdf.
9. Шаповалова О. В. Контроль у забезпеченні зайнятості ветеранів війни. *Правове забезпечення професійної адаптації та права на підприємницьку діяльність ветеранів війни*: збірник наукових праць НДІ ПЗІР НАПрН України за матеріалами І-го круглого столу (м. Харків, 31 травня 2024 року) / за ред. С.В. Глібка, В.П. Кохан. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України, 2024. 137 с. С. 13–21. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/conf_31.05.2024.pdf.
10. Новітні парадигми менеджменту в умовах воєнного стану : монографія / Батюк Б. Б., Воскобійник С. Я., Вовк М. В. та ін. Львів : СПОЛОМ, 2024. 374 с.: URL: <https://lvet.edu.ua/images/doc/monograph/fem/2024/1/10.pdf>. DOI: <https://doi.org/10.32718/monohraf.2024.10>.

11. Проект Стратегії розвитку підприємницьких ініціатив ветеранів війни до 2030 року. URL: <https://mva.gov.ua/gromadskosti/category/193-consultations-with-the-public/proyekt-strategiyi-rozvitku-pidpriyemnickih-iniciativ-veteraniv-vijni>.
12. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
13. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування: Закон України від 08.07.2010 № 2464-VI. URL: https://ips.ligazakon.net/document/t102464?an=2237&ed=2022_01_12.
14. Податкові пільги для ФОП зі статусом УБД. URL: <https://7eminar.ua/news/6885-podatkovyi-pilgi-dlya-fop-z-statusom-ubd-vazhliva-informaciya-yaka>.
15. Колісник А. С. Державна підтримка розвитку підприємницького потенціалу ветеранів: окремі правові аспекти застосування міжнародного досвіду. *Правове забезпечення професійної адаптації та права на підприємницьку діяльність ветеранів війни*: збірник наукових праць НДІ ПЗІР НАПрН України за матеріалами II-го круглого столу (м. Харків, 30 червня 2025 року) / за ред. С.В. Глібка, В.П. Кохан. Харків: НДІ ПЗІР НАПрН України. 2025. 127 с. С. 28–33. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2025/06/conf_30.06.2025.pdf.

REFERENCES

1. Bouguera, M. V., Omelchenko, A. I. (2024). Features of the formation of veteran entrepreneurship in Ukraine during the war. International Scientific and Practical Conference «Business, innovations, management: problems and prospects». P. 43–44. Retrieved from: <https://confmanagement-proc.kpi.ua/article/view/303600>.
2. Illarionov, O. Yu. (2022). Ветеранський бізнес: правові засади підтримки та розвитку. *International scientific journal «Grail of Science»*. № 22. P. 89–100. Retrieved from: <https://doi.org/10.36074/grail-of-science.25.11.2022.14>.
3. Sheverdina, V. I. (2025). The current state of the legislation regarding the employment of veterans of the war in ukraine. *Law and innovation*. 2025. № 1 (49). P. 104–110. Retrieved from: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2025-1\(49\)-13](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2025-1(49)-13).
4. Kokhan, V. (2024). Employment of war veterans as a result of professional adaptation: legal issues and challenges. *Law and innovation*. 2024. № 2 (46). P. 179–185. Retrieved from: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2\(46\)-27](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-2(46)-27).
5. Strategy of veterans' policy for the period until 2030: approved by the order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1209-r (2024, dated November 29). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1209-2024-%D1%80#top>.
6. Kolisnyk, A. (2024). On the issue of financial and legal approaches to regulating support for war veterans. *Law and innovation*. № 4 (48). P. 39–45. Retrieved from: [https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-4\(48\)-5](https://doi.org/10.37772/2518-1718-2024-4(48)-5).
7. Verkhovna Rada of Ukraine. (2025, July 31). *On veteran entrepreneurship* (Law No. 4563-IX). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4563-20#n193>.
8. Legal support for the professional adaptation and the right to entrepreneurial activity of war veterans: monograph. V.P. Kokhan, I.O. Mamaiev (Ed.).(2024). Kharkiv: Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development of National Academy of Legal Sciences of Ukraine. 214 p. Retrieved from: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2024/12/monografiya_veterani_2024.pdf.
9. Shapovalova, O. (2024). Control in ensuring employment for war veterans. Legal support for professional adaptation and the right to entrepreneurial activity of war veterans: collection of scientific works of the Research Institute of the National Academy of Sciences of Ukraine based on the materials of the 1st round table (Kharkiv, May 31, 2024) / edited by S.V. Hlibko, V.P. Kokhan. Kharkiv: Research Institute of the National Academy of Sciences of Ukraine. 137 p. P. 13–21. Retrieved from: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2024/05/conf_31.05.2024.pdf.
10. New paradigms of management in wartime conditions: monograph (2024). Lviv: SPOLOM, 2024. 374 p. Retrieved from: <https://lvet.edu.ua/images/doc/monograph/fem/2024/1/10.pdf>. DOI: <https://doi.org/10.32718/monohraf.2024.10>.
11. Draft Strategy for the Development of Entrepreneurial Initiatives of War Veterans until 2030. Retrieved from: <https://mva.gov.ua/gromadskosti/category/193-consultations-with-the-public/proyekt-strategiyi-rozvitku-pidpriyemnickih-iniciativ-veteraniv-vijni>.
12. Tax Code of Ukraine, No. 2755-IX (2010, December 2). Retrieved from: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text> [in Ukrainian].
13. Verkhovna Rada of Ukraine. (2010, July 8). *On the collection and accounting of a single contribution to mandatory state social insurance* (Law No. 2464-VI). Retrieved from: https://ips.ligazakon.net/document/t102464?an=2237&ed=2022_01_12 [in Ukrainian].

14. Tax benefits for individual entrepreneurs with UBD status. Retrieved from: <https://7eminar.ua/news/6885-podatkovy-pilgi-dlya-fop-zi-statusom-ubd-vazliva-informaciya-yaka>.
15. Kolisnyk, A. (2025). State support for the development of entrepreneurial potential of veterans: certain legal aspects of the application of international experience. Legal support for professional adaptation and the right to entrepreneurial activity of war veterans: collection of scientific works of the Research Institute of the National Academy of Sciences of Ukraine based on the materials of the 2nd round table (Kharkiv, June 30, 2025) / edited by S.V. Hlibko, V.P. Kokhan. Kharkiv: Research Institute of the National Academy of Sciences of Ukraine. 127 p. P. 28–33. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2025/06/conf_30.06.2025.pdf.

KOLISNYK ANNA

PhD in Law, Research assistant of the Scientific and Research Institute
of Providing Legal Framework for the Innovative Development of NALS of Ukraine

DEVELOPMENT OF ENTREPRENEURIAL INITIATIVES OF WAR VETERANS: LEGAL ASPECTS OF STATE FUNDING AND TAX INCENTIVES

Problem setting. The stimulation of economic activity by veteran entrepreneurship entities is currently acquiring new features and increased relevance, including with the update of current legislation and strategic development directions in this area. State financing and support of veteran business is becoming a promising direction of state policy and has a direct impact on the renewal of the national economy. The development of veteran business in Ukraine has significant potential, it will contribute to economic growth by creating new industries and addressing societal needs, and will also ensure veterans' active participation in civilian life. Therefore, it is extremely important to build an effective model for implementing veteran business with the help of an effective regulatory and tax framework.

Analysis of recent research. Research on the issues of providing state support to war veterans has been conducted by many scientists. For example, O. Yu. Illarionov analyzed the legal principles of supporting and developing veteran business. V. I. Sheverdina conducted a study of domestic veteran policy on the protection of the basic constitutional rights of citizens who have the status of war veterans. V. P. Kokhan studied the issue of employment of war veterans and identified three areas of return of war veterans to work as a result of their professional adaptation: traditional employment in the form of hired labor in accordance with the Labor Code of Ukraine; employment under non-standard employment conditions and the establishment and development of veteran entrepreneurship.

In the current conditions of martial law, the issues of developing entrepreneurial initiatives of war veterans are becoming particularly relevant and require additional scientific research.

The article aims to conduct a legal analysis and scientific research on the issues of state financing and tax incentives for the development of entrepreneurial initiatives of war veterans in Ukraine.

Article's main body. Russia's long-running war against Ukraine has led to many important problems in supporting military personnel and war veterans. Despite the dynamic development of legislation in the field of supporting war veterans, legal and tax mechanisms for stimulating veteran entrepreneurship require continuous improvement and adaptation. The measures currently being taken to reintegrate veterans into society are insufficient; they take the form of state social payments and benefits, which are considered outdated and ineffective according to state authorities, local governments, civil society representatives, and veterans themselves. The Law of Ukraine «On Veteran Entrepreneurship» provides for the creation of a system of economic and social incentives to assist veteran entrepreneurship entities in carrying out entrepreneurial activities, increasing their level of competitiveness, social activity, and achieving financial stability; stimulating investment and innovation activity of veteran entrepreneurship entities and establishing the introduction of mechanisms to stimulate veteran entrepreneurship as a priority direction of state policy. However, the aforementioned law does not specify the components of the mechanisms to stimulate veteran entrepreneurship, in particular the tax one. Therefore, it is necessary to raise the issue of preferential taxation and lending for veteran entrepreneurship in the future: after the introduction of legal regulation of veteran entrepreneurship, the issues of its encouragement, determination of financial mechanisms for its stimulation and support arise. It is noted that despite the lack of legislative regulation of tax incentives, their main goal is to create favorable conditions for taxpayers, therefore tax benefits are an effective tool for encouraging veterans to open their own business. To ensure an effective model of implementation of veteran business, it is currently considered relevant to improve the incentive mechanisms of state support and introduce special tax benefits for veterans-entrepreneurs, which will contribute to the activation of their opening of their own business.

Conclusions. The conducted scientific research on legal issues of state financing and tax incentives for the development of entrepreneurial initiatives made it possible to conclude that state support for the entrepreneurial activity of war veterans should be systemic and implemented at the national, regional and local levels. Tax incentives for the entrepreneurship of war veterans should be integrated into a comprehensive state policy aimed at supporting the development of veteran entrepreneurship, enhancing its competitiveness, facilitating the reintegration of war veterans into civilian life, and promoting the sustainable development of Ukraine's national economy. The problem of the tax burden on war veterans engaged in entrepreneurial activity necessitates the improvement of legal regulation, including by updating the norms of tax legislation. Therefore, in the context of creating a regulatory framework for regulating veteran entrepreneurship, it is necessary to continue to improve current legislation and introduce effective instruments for tax incentives for veteran entrepreneurship, that is, to implement effective mechanisms for preferential taxation and lending to veteran businesses, which will increase the level of economic activity of war veterans.

Keywords: war veterans, martial law, state funding, entrepreneurial initiatives, tax incentives, preferential taxation, legal framework.

За ДСТУ 8302:2015 цю статтю слід цитувати:

Колісник А. С. Розвиток підприємницьких ініціатив ветеранів війни: правові питання державного фінансування та податкового стимулювання. *Право та інновації*. 2025. № 3 (51). С. 65–71.